

Exkurze do Slovanské knihovny a Slovanského ústavu

Dne 25. října 2022 navštívili studentky a studenti Katedry ruského jazyka a literatury PdF UHK z 1.–3. ročníku studia učitelství Slovanskou knihovnu při Národní knihovně ČR a Slovanský ústav AV ČR.

Ve Slovanské knihovně měli studující možnost se seznámit s historií instituce sahající až do roku 1924, kdy byla ministerstvem zahraničí založena pod názvem *Ruská knihovna ministerstva zahraničí*. Jedna z největších a nejvýznamnějších slavistických knihoven v Evropě poskytuje knihovnické a informační služby o politickém, ekonomickém a kulturním životě slovanských národů, o jejich vzájemných vztazích a vztazích k jiným národům. Zúčastnění si také prošli mnohé prostory náležející ke knihovně – místnost s volným výběrem knih, studovny – jednu přímo ve Slovanské knihovně a druhou sloužící pro všechny čtenáře Národní knihovny v bývalém refektáři. Nahlédli i do skladů Slovanské knihovny, kde se nachází velká většina knihovního fondu, který čítá více než 800 tisíc knižních svazků, sbírku map, plakátů, obrazových a uměleckých materiálů a mnoho dalšího. To vše se nachází v moderně vybavené budově nedaleko Karlova mostu, na který je z některých (běžnému návštěvníkovi knihovny nedostupných) oken nevšední výhled. Výklad byl doplněn i poutavou zmínkou o historii samotného Klementina.

Před ukončením exkurze si studentky a studenti ještě prohlédli výstavu *Hladomor na Ukrajině (1932–1933)* ve formě panelů s fotografiemi a s texty v českém a ukrajinském jazyce. Připomenuto tak bylo devadesáté výročí vypuknutí události, která si na Ukrajině vyžádala mezi 3–5 milionů obětí. Výstava byla doplněna i o vitríny s relevantními publikacemi z fondu Slovanské knihovny. Celá exkurze probíhala pod milým a vstřícným dohledem pracovníků Slovanské knihovny.

Po návštěvě knihovny se všichni přemístili do nedalekého Slovanského ústavu AV ČR. Zde si vyslechli přednášku PhDr. Ivety Krejčířové na

téma *Dějiny lexikografie*. Formou prezentace byli provedeni historií tvorby rusko-českých a česko-ruských slovníků v českém prostředí. Během výkladu se jim dostalo i příležitosti fyzicky nahlédnout do slovníků z různých období. Nejstarší, který se studujícím objevil v rukou, pocházel z konce 19. století.

Jádro prezentace tvořilo představení projektu Slovánského ústavu – *Velkého česko-ruského slovníku*. Ten vznikl od 70. do počátku 90. let 20. století (obsahuje téměř 120 tisíc kompletně zpracovaných hesel) a byl zamýšlen jako protějšek slovníku vytvořeného týmem L. V. Kopeckého. Práce na *Velkém česko-ruském slovníku* byla před několika lety obnovena a bylo rozhodnuto o jeho převedení do online verze. Jedná se o otevřený slovník, na jehož konečné podobě se stále pracuje a jehož úseky jsou postupně doplňovány a zpřístupňovány. Slovník funguje jak ve webové verzi, tak i ve verzi pro telefony, ale s omezenými funkcemi. Obsahuje i různé filtry, jež napomáhají pohodlnějšímu vyhledávání a efektivnější práci se slovníkem, například vyhledávání slov podle koncovek nebo přípon. Na konci přednášky dostali všichni zúčastnění prospekty s odkazem na slovník, ale i další materiály a publikace vydané Slovánským ústavem.

Exkurze byla pro všechny přínosem, neboť měli příležitost se dozvědět o nových studijních materiálech a zdrojích, které jim mohou pomoci v jejich současném studiu i v budoucím zaměstnání.

Zuzana Havelková, Filip Diviš